

AOb!plus

Magazine voor AOb'ers met ervaring

*‘Als stadsgids
help je de
geschiedenis te
behouden’*

Ad But (74)

● Groeiend verzet tegen
stijging AOW-leeftijd

● Dossier: kunst kopen
op een veiling

● Bijverdienen naast
je pensioen

AOb

Van het Naadje en de Kous

Tentoonstelling over handwerken op school

24 juni 2017 t/m 31 mei 2018

Van het Naadje en de Kous toont een diversiteit aan mooie en sprekende voorbeelden van 'retro' handwerk; van merklappen tot speelbroekjes. Een genot voor iedereen die handwerkt of gewoon benieuwd is naar de ontwikkeling van het vak handwerken op school.

Zin om zelf aan de slag te gaan? Dat kan! In de tentoonstelling staat een grote werktafel waarin allerlei handwerkmaterialen liggen die je kunt gebruiken. Of meld je aan voor de workshops die gegeven worden door experts >>

Een greep uit de workshops

Maatwerk patroon rok maken

– Sandra van Venrooij
zaterdag 13 januari 2018

Zichtbaar stoppen- en mazen

– Evelien Verkerk
zaterdag 27 januari 2018 (= VOL)

Kabels breien voor beginners

– Puk Vossen
zaterdag 10 februari 2018

Maatwerk patroon broek

– Sandra van Venrooij
zaterdag 10 maart 2018

Haken met de amigurumitechniek

– Lianne Multem
zaterdag 24 maart 2018

Workshop open naaiwerk

– Majo van der Woude
zaterdag 21 april 2018

Babyslofjes uit één stuk

– Puk Vossen
zaterdag 12 mei 2018

Kijk voor inschrijven en het overzicht van alle workshops op www.onderwijsmuseum.nl

onderwijsmuseum

Inhoud

4 De stadsgids

Ad But (74) begon zijn gepensioneerde leven met reizen, maar is nu in iets rustiger vaarwater beland. Als stadsgids in Vlissingen houdt hij de maritieme geschiedenis van de stad levend.

10

16

10 AOW-leeftijd

De FNV verzet zich al langer tegen de snel stijgende AOW-leeftijd, maar krijgt nu steun van andere belangengroepen en adviesraden.

16 Dossier Kunstveilingen

Kunst kopen op een veiling is spannend en leerzaam en hoeft niet veel geld te kosten. Hoe werkt het? Een dossier met tips en tricks.

Pensioeninteresse

Het is lastig om over je eigen grenzen heen te kijken, je te interesseren voor iets wat jou (nog) niet raakt. Neem nou het onderwerp pensioen. Wie er dicht tegenaan zit, krijgt steeds meer interesse voor het onderwerp. Wie pensioen ziet als een ver-van-mijn-bed show, is helemaal niet geïnteresseerd. Ik ben er met mijn 42 jaar een van de laatste soort. Ik loop er niet warm voor. Nog niet.

Gelukkig zijn er ook mensen die zich bewust zijn van de impact en importantie van een goed pensioen. Dat heb ik afgelopen tijd wel gemerkt tijdens de sollicitatiegesprekken voor de kandidatenlijst voor de verkiezingen van het Verantwoordingsorgaan van het ABP. Deze verkiezingen vinden in april van dit jaar plaats. Er komen een kandidatenlijst met werknemers en een lijst met gepensioneerden namens de AOb.

Wat een leuke en inspirerende ontmoetingen waren die sollicitatiegesprekken. Kandidaten, werkend en niet werkend, uit alle hoeken van Nederland en uit alle onderwijssoorten. Kandidaten die over hun eigen grenzen en eigen belangen heen kunnen kijken. Kandidaten die dus ook pensioen-ongeïnteresseerden kunnen inspireren. Mooie kandidaten om op te stemmen. Voor geïnteresseerden en ongeïnteresseerden.

Tamar van Gelder
Dagelijks bestuurder AOb

Colofon

AOb!plus
november 2017

Concept en realisatie:
[Bindkracht 12](#),
[Marjan Agerbeek](#)

Medewerkers:
[Daniëlla van 't Erve](#),
[Marion Rhoen](#),
[Rineke van Houten](#),
[Frank van Alphen](#)

Foto's:
[Fred van Diem](#),
[André Russcher](#)

Grafisch ontwerp en illustraties:
[De Boer & Van Dorst](#)
(Typetank)

Druk:
[Senefelder Misset](#)

Advertentie bureau:
[Recent BV 020 330 89 98](#),
opdrachten@recent.nl

Uitgave:
[Algemene Onderwijsbond](#)
0900 463 62 62,
info@aob.nl

Ad But (74) begon in 1967 als docent Nederlands op de gemeentelijke ulo in Vlissingen. Na zeven jaar vertrok hij naar Bellingwolde in Groningen. Tot zijn pensioen in 2006 werkte hij op het Dollard College, ook als leidinggevende. But was actief voor het sectorbestuur en het sectorblad Nieuw Zicht van de AOb.

Ad But, stadsgids met een missie

Het liefst was Ad But gaan varen. Maar toen dat niet ging, werd hij docent Nederlands. Nu hij met pensioen is, beleeft hij zijn oude liefde voor de zeevaart als stadsgids in Vlissingen.

Tekst Daniëlla van 't Erve Beeld Fred van Diem

Vlissingen is een stad van water en oorlog', begint Ad But (74), terwijl hij al lopend een foto uit zijn blauwe schoudertas haalt. 'De stad is dertig keer overstroomd en was zes keer een grensplaats in een internationaal conflict.' Op de zwart-witfoto zie je huizen langs een kade en schepen in de werf, waar het nu één kale vlakte is. Als kind uit een vaardersfamilie uit Vlissingen gaat de teloorgang hem aan het hart. Zijn vader, grootvader én overgrootvader brachten als loods schepen uit Engeland of Frankrijk veilig over de Westerschelde naar Antwerpen. Ook But wilde graag naar de zeevaartschool, maar zijn slechte ogen bleken een belemmering. Hij koos voor het onderwijs en werkte zeven jaar als docent Nederlands in Vlissingen. Met zijn vrouw Nelleke, een 'loodsendochter', vertrok hij in 1974 naar Bellingwolde, een dorpje in Oost-Groningen. 'Ik wilde wel eens iets anders en de vacature op de kleine ulo trok me aan', verklaart hij. 'Natuurlijk was het spannend om te verhuizen naar een plek waar je niemand kent, maar het was ook leuk. We woonden in een zelfverbouwde boerderij met een halve hectare grond voor de paarden. Onze twee kin-

deren hebben er een fantastische jeugd gehad.'

Theater

Zijn vrouw werd actief als vrijwilliger en zette onder meer een peuterspeelzaal op. Naast zijn fulltimeonderwijsbaan werkte But als theaterrecensent voor het Groninger Dagblad. 'Dan zat ik 's avonds in het theater, tikte 's nachts het stuk en faxte het door. Dat heb ik vijftien jaar met heel veel plezier gedaan.' In 2006 ging hij met pensioen, na ruim dertig jaar lesgeven op de school die uiteindelijk is opgegaan in het Dollard College. 'Ik had het er erg naar mijn zin en ben een jaar langer gebleven om de nieuwe directrice te helpen de boel op te starten', vertelt hij. 'Maar toen was het ook mooi geweest. Ik had totaal geen moeite om met pensioen te gaan, want we wisten dat we de hort op wilden.' Met zijn vrouw trok hij rond, eerst een maand in Latijns-Amerika, daarna met de caravan om te overwinteren in Spanje en Portugal. In 2008 verkochten ze hun huis en vanaf toen trokken ze Europa door. 'Fantastisch, vrijheid blijheid', zegt hij stralend. 'Mensen vragen zich weleens af of het ▶

Zwart gat
'Als je in een zwart gat valt na je pensioen, heb je iets niet goed gedaan.'

Naast stadswandelingen geeft Ad But ook rondleidingen in het MuZEEum, waar het maritieme verleden van Vlissingen wordt tentoongesteld.

niet benauwend is, de hele dag op elkaars lip: natuurlijk niet. Mijn vrouw en ik doen heel veel samen, maar we hebben ook elk onze eigen bezigheden. Dat is de basis voor een goed huwelijk.' Omdat in 2011 een vast woonadres vereist bleek voor het behoud van het pensioen, vestigden ze zich weer in Vlissingen. 'Ik voel me overal thuis, maar vanwege familie en vrienden wilden we graag terug. Onze kinderen en vier kleinkinderen wonen nog in het noorden, maar zij staan achter onze keuze. Voor een goede band maakt afstand geen verschil.'

Missie

But werd stadsgids uit liefhebberij, maar hij heeft ook een missie: Vlissingen promoten. 'Omdat er vroeger veel is gebeurd wat nog steeds van invloed is op de stad. Het is belangrijk om dat te vertellen, zodat mensen Vlissingen kunnen begrijpen. Het is een schitterende maritieme stad, maar niemand weet het.' De rondleiding gaat dwars door de Hema naar de St. Jacobskerk. In de grond van de voormalige begraafplaats zijn veel

'Je moet geschiedenis-verhalen je eigen maken en weer doorgeven'

skeletten met botbreuken gevonden. 'Het bewijst dat we nogal een ruig volk waren', zegt But lachend. 'Dit is het laagste punt. Denk niet dat de kerk een veilige plek is, want als de stad overstroomt, staat het hier twee meter onder water.' In het zomerseizoen gaat But soms wel vier keer in de week op pad. Hij is niet alleen stadsgids, maar geeft ook rondleidingen in de Kazematten, het Zeeuws maritiem MuZEEum en in de haven. 'Dan vaar ik met een passagiersschip mee naar de Sloehaven en vertel over het loodswezen, wat er op de Schelde vaart en wat er in de haven gebeurt. Prachtig, toch? Dat ik nu kan varen, maakt de cirkel van

mijn leven rond.'

Zijn tip voor mensen die voor hun pensioen staan: zorg ervoor dat je een hobby hebt, of bouw die uit. 'Als je in een zwart gat valt, heb je iets niet goed gedaan. Er is zoveel meer in de wereld dan onderwijs. Ga wat doen! Als je je energie niet meer gebruikt, dan zakt het in', weet hij. 'Drie jaar geleden kreeg ik darmkanker en er volgde een heel heftige tijd. Maar als je erdoorheen komt, moet je ervoor zorgen dat je binnen de kortste keren weer actief bent. Dat is meteen ook de reden dat je erdoor komt, omdat je je op iets anders kunt focussen. Laat je niet achter de geraniums duwen.' De rondleiding nadert zijn einde. Helemaal boven in het MuZEEum wordt de geschiedenis tastbaar.

Tastbaar

In het krappe torentje met uitzicht op de eindeloze zee bespreken de kapiteins vroeger hun reizen. 'Kijk', zegt de gids, terwijl hij naar een grote houten rozet op het plafond wijst. 'Dat staat voor Sub Rosa. Alles wat onder de roos wordt besproken, blijft geheim. Hier kun je de verhalen gewoon voelen!' ■

Wandelen door het verleden

Waar woonde Michiel de Ruyter, wat is Zeeuwse koorts en waarom staan die nieuwe appartementen zo scheef?

'Als je gids wilt worden, moet je verhalen kunnen vertellen', meent Ad But. 'Lees je in en praat met mensen. Ik ben op een bankje op de boulevard gaan zitten om te praten met oude vissers. Dan krijg je de mooie anekdotes.' Hij is een van de acht gidsen die via de VVV voor vijf euro per persoon geboekt kunnen worden. 'Nieuwe gidsen krijgen begeleiding en tijdens een proeftocht moeten ze laten zien of ze het kunnen. Iedereen heeft zo zijn eigen wandeling en verhalen. Ik ben gek op het maritieme gedeelte, maar een ander wil de stad in. Door te vertellen wat jou raakt, komt de geschiedenis tot leven.'

Ook stadsgids worden? Kijk op www.stadsgidsvacature.nl of informeer bij de plaatselijke VVV.

Als Ad But een rondleiding geeft in de haven, komt zijn oude liefde voor de zeevaart weer boven.

Ook maatschappelijk actief?

Heeft u na uw pensionering een interessante tijdbesteding gevonden die anderen op een idee kan brengen? Dan maken we in een volgend nummer van AOb!Plus graag een portret over u. Mail naar onderwijsblad@aob.nl.

In de winter is het rustig en kan Ad er met zijn camper op uit.

ledenvoordeelfnv.nl
info@ledenvoordeelfnv.nl
088 368 86 68

Ledenvoordeel **FNV**

PROFITEER VAN AANTREKKELIJKE KORTINGEN MET LEDENVOORDEEL FNV

Ledenvoordeel FNV biedt FNV-leden flinke kortingen op allerlei producten, diensten en uitjes. Naast de jaarvoordelen waar je het hele jaar gebruik van kunt maken, bieden we ook tijdelijke voordelen. Deze vind je elke maand op ledenvoordeelfnv.nl. Je kunt je ook inschrijven voor de maandelijkse nieuwsbrief, zodat je nooit een voordeel mist! De tijdelijke voordelen zijn geldig van 1 december 2017 t/m 28 februari 2018.

SENIOR VOORDEEL

Maandelijks vele nieuwe voordelen op ledenvoordeelfnv.nl

VOORDELIG DATEN BIJ 50PLUSMATCH.NL

Ben je op zoek naar een partner? 50plusmatch helpt je graag in je zoektocht naar een serieuze relatie. Als lid van de FNV ontvang je drie dagen gratis volledig lidmaatschap, waarbij je gebruik kunt maken van alle functionaliteiten. Wil je daarna langer daten? Dan ontvang je 25% korting op een abonnement voor 4 maanden, 8 maanden of 15 maanden.

25%
KORTING

50plus match

Kijk voor meer informatie, de kortingscode en de voorwaarden van het voordeel op ledenvoordeelfnv.nl

TIJDELIJK VOORDEEL

PRIVATE LEASE MET 5% KORTING BIJ ARVAL

Een nieuwe auto leasen voor een vast bedrag per maand? Dat kan met Arval Private Lease. Arval zorgt voor de verzekering, wegenbelasting en het onderhoud van de auto. Met het Keurmerk Private Lease heb je bij Arval de volgende vijf zekerheden: eerlijke voorwaarden, compleet product, bescherming tegen hoge financiële lasten, veertien dagen bedenktijd en zekerheid bij klachten. Kies voor maart 2018 voor Arval Private Lease en profiteer van 5% korting op de leaseprijs!

5%
KORTING

 ARVAL
BNP PARIBAS GROUP

Kijk voor het aanbod op ledenvoordeelfnv.nl

DRIE MAANDEN GRATIS THUIS SPORTEN MET FITCHANNEL.COM

Met Fitchannel.com kun je lekker thuis sporten. Op je eigen moment en op je eigen niveau, via je laptop, tablet of telefoon. Na een uitgebreide intake krijg je toegang tot alle programma's op je eigen niveau. Zo kun je aan de slag met de effectieve 30-minuten workouts onder begeleiding van ervaren personal trainers. Bovendien ontvang je wekelijks voedingsschema's en kookvideo's.

3
MAANDEN
GRATIS

 FITCHANNEL.COM

Kijk voor meer informatie en de voorwaarden op ledenvoordeelfnv.nl

75% KORTING OP JE EERSTE TWEE MAANDEN BLENDLE PREMIUM

Blendle is een digitale kiosk met meer dan 120 kranten en tijdschriften. Op basis van je interesses zet Blendle de beste verhalen voor je op een rij. Als lid van de FNV ontvang je de eerste maand Blendle Premium t.w.v. € 9,99 helemaal gratis. Bovendien ontvang je de tweede maand 50% korting op je abonnement. Je betaalt dan slechts € 4,99.

75%
KORTING

» **Blendle**

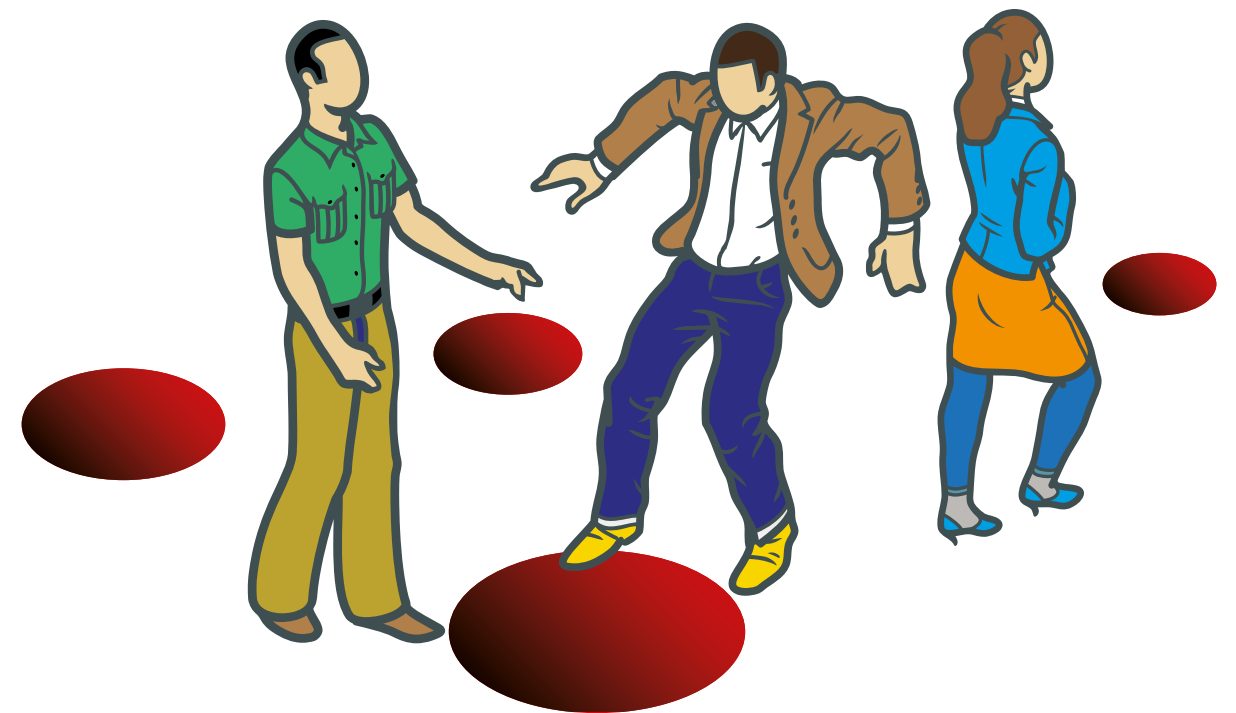
Kijk voor meer informatie op ledenvoordeelfnv.nl

Valkuilen voor vrijwillige hulpverleners

Als vrijwillige hulpverlener kun je veel betekenen voor een ander. Maar soms is dat niet genoeg en is ook professionele hulp nodig. Hoe ga je daar mee om?

Tekst Marion Rhoen Beeld De Boer & Van Dorst

Bij Humanitas werken veel vrijwillige hulpverleners. Sandra Hollander is er landelijk projectleider bij de Home-Start-programma's voor lichte opvoedondersteuning. 'Onze beroepscoördinatoren doen de intakegesprekken en bepalen of we mensen kunnen helpen. Een vrijwilliger kan daarna meestal wel voldoende ondersteuning bieden. Maar soms blijkt dat gaandeweg toch niet genoeg.'

Het is aan de vrijwilliger om te signaleren wanneer er mogelijk professionele hulp nodig is. Hoe doe je dat? Hollander: 'Als het werk je bijvoorbeeld zwaarder valt dan gedacht, is dat een belangrijk signaal. Dan kunnen op de achtergrond zwaardere problemen spelen dan bij de intake bekend was.'

Wie de professionele hulp vervolgens moet inschakelen, verschilt per organisatie. Soms mogen vrijwilligers dat op eigen houtje doen, soms loopt het via anderen. Het is belangrijk hierover duidelijke afspraken te maken als je als vrijwillige hulpverlener begint.

Niet overbodig

Komt er inderdaad professionele hulp, dan moet je als vrijwilliger niet denken dat je overbodig bent geworden. Een vrijwilliger heeft immers vaak een andere functie dan een professional. 'Een professional stelt concrete doelen bij een hulpvraag en stelt soms ook voorwaarden. Als vrijwilliger doe je dat niet, je bent er voor gelijkwaardig contact.' Dat is wat veel mensen juist zo waarderen aan de hulp die ze

van vrijwilligers krijgen, aldus Hollander.

De ingeschakelde professional kan behoefte hebben aan de kennis die de vrijwilliger heeft opgedaan. Je weet immers veel van de privésituatie van de mensen die je helpt. Je komt bij hen thuis en bouwt een vertrouwensband op. Het doorgeven van die informatie kan de professional helpen, maar ook de vertrouwensband schaden die je met de mensen hebt. Duidelijke afspraken maken is ook hier de beste aanpak, zowel met de organisatie als met de mensen die je bijstaat. Hollander: 'Wij gaan bij opvoedondersteuning in principe niet in op informatieverzoeken van professionals, tenzij gezinnen hier zelf om vragen, of er toestemming voor geven.' ■

Volontair

Bijna de helft van alle vijftigplussers maakt zich nuttig met vrijwilligerswerk. Volontair geeft tips om dat lang vol te houden.

Groeiend protest tegen AOW-leeftijd

Niet alleen de FNV heeft felle bezwaren tegen de snelle verhoging van de AOW-leeftijd. De laatste tijd zetten ook werkgevers en adviesorganen van de regering vraagtekens bij de voorgenomen stijging.

Tekst Frank van Alphen Beeld De Boer & Van Dorst

Sinds 2013 krijgen werkenden op steeds hogere leeftijd AOW. Dit jaar ontvangen ouderen pas AOW na hun 66ste verjaardag. Tot en met 2021 komen er elk jaar nog eens vier maanden bovenop. Vanaf 2022 is de AOW-leeftijd gekoppeld aan de levensverwachting. De verhoging van de AOW-leeftijd om deze oudedagsvoorziening betaalbaar te houden, is overal in de maatschappij merkbaar. Werkgevers moeten hun oudere medewerkers langer in dienst houden. En werknemers moeten langer doorwerken dan ze aanvankelijk hadden gedacht. Vooral de snelheid waarmee de AOW-leeftijd toeneemt, roept steeds meer verzet op. De FNV, die altijd al faliekant tegen de verhoging was, is nog steeds een van de felste tegenstanders. Maar de vakbond staat minder alleen dan een paar jaar geleden. Het

aantal adviesorganen dat twijfels heeft over de stijgende AOW-leeftijd, is de afgelopen tijd flink toegenomen.

Scherpe randen

Zo waarschuwt het Centraal Planbureau (CPB) voor de nadelige gevolgen van de steeds hogere AOW-leeftijd voor laagbetaalden en zzp'ers. Deze groepen hebben weinig of geen pensioen om hun AOW mee aan te vullen. Hierdoor kunnen ze niet, zoals mensen die wel een goed pensioen hebben opgebouwd, eerder dan de AOW-leeftijd met pensioen om zo de scherpe randen van de snel stijgende AOW-leeftijd te verzachten. Een ander argument tegen de snelle verhoging van de AOW-leeftijd is dat lager-opgeleiden onevenredig hard worden geraakt. Omdat zij gemiddeld korter leven dan hoger-opgeleiden, verliezen ze meer AOW-jaren dan degenen die gemiddeld langer leven. De werkgeverskoepels voor de bouw en de metaal wijzen op problemen in hun sectoren vanwege het vele fysiek zware werk. Afschaffing van de VUT en de verhoging van de pensioenleeftijd leiden volgens de werkgevers tot een alarmerende stijging van het aantal arbeidsongeschikten onder oudere werknemers. Roelf van der Ploeg van de AOb stelt dat ook in het onderwijs de gevolgen van de hogere AOW-leeftijd zichtbaar worden. 'Het aantal

oudere leraren dat weggaat met een vaststellingsovereenkomst, neemt toe', zegt Van der Ploeg. 'Dat is een gevolg van de stijgende pensioenleeftijd. Enkele jaren geleden dacht een schoolleiding nog dat een 60-jarige docent wel snel met pensioen zou gaan. Nu blijft zo'n docent nog zes jaar. Als de school-directeur niet tevreden is over die leraar, wordt sneller besloten tot een ontslagprocedure.'

Aparte regelingen

Een vaak genoemde oplossing voor de AOW-ongelijkheid is een aparte regeling voor werkenden in de zware beroepen. Die krijgen dan bijvoorbeeld eerder recht op AOW. Het is echter lastig te bepalen wat precies zware beroepen zijn. Iedereen is het erover eens dat bouwvakker een fysiek zwaar beroep is, maar waar de grens ligt, is onduidelijk. 'Wij vinden dat je niet alleen naar fysieke aspecten moet kijken', zegt Van der Ploeg. 'Ruim veertig jaar voor de klas staan, is ook zwaar. Ik vraag me af of het gezond is als je de kleinkinderen van je eerste leerlingen nog les moet geven.' ■

Nederland koploper

Nederland loopt samen met Denemarken voorop bij de stijging van de pensioenleeftijd. Dat bleek onlangs uit een inventarisatie van de OESO, de economische denktank van de rijke landen.

Het vorige kabinet heeft de verhoging van de AOW-leeftijd voortvarend aangepakt. De komende jaren stijgt de AOW-leeftijd stapsgewijs naar 67 jaar en drie maanden in 2022. Vanaf dat moment is de AOW-leeftijd gekoppeld aan de levensverwachting. Als die verder toeneemt, stijgt de AOW-leeftijd automatisch mee. Hierdoor kan de AOW-leeftijd zomaar doorstijgen naar meer dan 70 jaar. De Denen kennen een vergelijkbaar systeem. In veel andere landen ligt de verhoging van de leeftijd voor het staatspensioen politiek moeilijk. Vaak is wel een stijging afgesproken, maar die gaat minder snel dan in Nederland en meestal ook naar een minder hoge leeftijd. Gemiddeld stijgt de leeftijd waarop men recht heeft op een staatspensioen, naar 66 jaar. Volgens de OESO is die stijging onvoldoende om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen. De internationale denktank vindt dat verdere verhoging boven aan de politieke agenda moet komen te staan.

Hoe kunnen we ons pensioen aanvullen?

‘We krijgen binnenkort AOW, maar we hebben weinig pensioen opgebouwd. Daarom overwegen we om wat bij te verdienen met de verhuur van ons huis en de verkoop van spullen. Maakt het voor de inkomstenbelasting verschil of we een kamer verhuren aan een student of dat we ons huis op een verhuursite zetten voor toeristen? En hoe zit het met de belasting op die andere bijverdiensten?’

Paul (64 jaar)

Tekst Frank van Alphen

De tijdelijke verhuur van je huis of de verhuur van een kamer aan een student kan zorgen voor extra inkomsten. Kamerverhuur en tijdelijke verhuur zijn voor de fiscus wel twee verschillende dingen. Er is sprake van kamerverhuur als de huurder bij de gemeente staat ingeschreven op je adres. Verder moet de verhuurde ruimte onderdeel zijn van de woning. Als wordt voldaan aan de voorwaarden voor kamerverhuur, heeft de verhuurder recht op een belastingvrijstelling van circa € 5.200 op de verhuurinkomsten. Bij tijdelijke verhuur, bijvoorbeeld via Airbnb, gelden andere regels. Je moet 70 procent van de opbrengst opgeven als ‘inkomsten uit tijdelijke verhuur.’ Kos-

ten die je maakt in verband met de verhuur, mag je van dat bedrag aftrekken. Denk aan gas- en stroomgebruik door de huurders. Ook de kosten voor verleende diensten, zoals de schoonmaak van de kamer, mag je in mindering brengen. Dat geldt niet voor onderhouds- en afschrijvingskosten. De verhuurplatforms zelf geven doorgaans bedroevend weinig concrete informatie over de fiscale aspecten van verhuur. Ze verwijzen veelal naar een adviseur.

Toeristenbelasting

De verhuurder moet ook toeristenbelasting innen bij de huurders en die betalen aan de gemeente. In Amsterdam doet Airbnb dat automatisch.

Inkomsten uit de verkoop van eigen spullen zijn niet belast. Als je een schilderij bezit dat meer opbrengt dan je er tien jaar geleden voor hebt neergeteld, is de winst voor jou. Sowieso zijn inkomsten uit een hobby, zoals de aan- en verkoop bij bijzondere boeken of prenten, niet belast. Dat verandert zodra je er een bedrijfsmatige activiteit van maakt. Je gaat dan reclame maken en bijvoorbeeld een opslagruimte huren. Het verschil tussen een hobby en bedrijfsmatig bezig zijn, is een grijs gebied. ■

JAARVOORDEEL

WIJ DOEN JE GRAAG EEN PERSOONLIJK AANBOD!

Sámen kiezen voor groene energie en Nederland steeds een stukje duurzamer maken. Dat is de missie van Greenchoice, samen met jou! Als FNV-lid kun je profiteren van het collectief bij Greenchoice. Zo is een groene keuze niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor je portemonnee. Bekijk het aanbod op fnv.greenchoice.nl en profiteer van blijvende kortingen! Deze aanbieding geldt ook voor bestaande klanten van Greenchoice.

Kijk voor meer informatie op fnv.greenchoice.nl

BLIJVEND VOORDEEL

GREEN
CHOICE

VERANDER NU VAN AUTOVERZEKERING EN KRIJG 8% KORTING BIJ UNIVÉ

Wij hebben onze autoverzekering vernieuwd. Je kunt nu de autoverzekering samenstellen zodat het bij jouw situatie past. Zo kun je kiezen uit verschillende dekkingen en aanvullende opties. Doe vandaag nog de check en ontvang als FNV-lid 8% korting op je autoverzekering. Ook laat Univé je bij geen dekking van schade niet in de kou staan en kun je heel makkelijk online offertes aanvragen bij schadeherstellers uit ons netwerk. Dat is de service van Univé.

Vragen? Kijk op unive.nl/ledenvoordeelfnv of bel 0592 348 999 of bezoek één van de 130 winkels

8% KORTING

UNIVÉ
VERZEKERINGEN

5-20% KORTING OP JE VAKANTIE MET KRAS

Kras biedt scherp geprijsde en uitstekend verzorgde vakanties aan. Boek als lid van de FNV voordelig een zomervakantie met of zonder huurauto, een rondreis, cruise, fly-drive, stedentrip, actieve-, single-, bus- of autovakantie. En bespaar minimaal 5%. Je korting kan oplopen tot wel 20%!

Boeken? Bel 088 0885 800 of ga naar voordeelvakanties-fnv.nl

5-20% KORTING

KRAS

WINTERSPORT BIJ PLUTOSPORT

Is het bijna zover om je koffer (weer) in te pakken om op wintersport te gaan? Zorg dat je goed warm en beschermd de piste op kan. Van skibroeken tot handschoenen, van helmen tot thermokleding en meer. Alles wat je nodig hebt op wintersport vind je bij Plutosport.nl!

Ga voor de kortingscode naar ledenvoordeelfnv.nl

10% EXTRA KORTING

PLUTO
SPORT.NL

Onze jaarpartners:

KwikFit

NIETUUD

matrabike
AL 25 JAAR DE VOORDEELIJSTE IN FIETSPLEZIER

nha

KRAS

GREEN
CHOICE

UNIVÉ
VERZEKERINGEN

PLUTO
SPORT.NL

Ben

MIS NIETS! SCHRIJF JE SNEL IN VOOR DE NIEUWSBRIEF OP LEDENVOORDEELFNV.NL

Onder voorbehoud van druk- en zetfouten.

Kijk op de website voor **de speciale maandaanbiedingen!**

Vanaf 1980 werkte Arjen Ronner (67) in het middelbaar beroepsonderwijs in Amsterdam. Hij gaf onder meer economie en persoonlijk-maatschappelijke vorming en werkte als decaan. Ook was hij leidinggevende en runde hij trajectbureaus om jongeren aan stage en werk te helpen. Als fotograaf is hij autodidact.

Arjen Ronner (67): 'Ineens doe je niet meer mee'

'De presentatie van mijn fotoboek is het slotakkoord'

Tekst Marion Rhoen
Beeld Fred van Diem

Ik ga met pensioen, en mijn werkplek verdwijnt. Over die samenloop heb ik het laatste half jaar voor mijn vertrek nagedacht. Ik besloot dat proces te fotograferen. Tussen mijn werk als leerlingenbegeleider door legde ik momenten op school vast, niet de lessen zelf. Ook de ontmanteling van de helblauwe containers waar ROC TOP tijdelijk in was gehuisvest, op de NDSM-werf in Amsterdam, heb ik gevolgd. Vierduizend foto's zijn het geworden, een enorm bestand aan herinneringen. Vijftig ervan heb ik geselecteerd voor SchoolDaze, een boek dat ik zelf uitbreng. Die foto's heffen de eindigheid van mijn loopbaan misschien wel op. In bijna veertig jaar heb ik het mbo in steeds grotere conglomeraten zien opgaan. Uiteindelijk zat ik bij Amarantis. Dat ging failliet, als ROC TOP konden we zelfstandig verder. In mijn vier jaar bij deze school

heb ik voor de MBO Raad een landelijke werkgroep geleid voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding. We hebben trainingen ontwikkeld om kwetsbare leerlingen beter toe te rusten voor hun keuzes, en zo ook voortijdige schooluitval te voorkomen. Al mijn kennis kwam hier samen. Voor deze groep jongeren heb ik me altijd ingezet.'

Harde landing

'Ik heb een heel leuk afscheid gekregen. Een receptie aan het IJ, op een oud fabrieksterrein. Verder vond ik stoppen met werken best een harde landing. Ineens doe je niet meer mee. Maar het went. Misschien is de presentatie van mijn fotoboek het échte slotakkoord van mijn loopbaan.' ■

Collega René Nijenhuis:

'De laatste vier jaar heeft Arjen weer kwetsbare leerlingen begeleid. Dat is een constante geweest in zijn loopbaan. Voor die begeleiding is veel minder tijd dan in de jaren tachtig, maar Arjen nam die toch. Hij keek ook nu weer naar de persoon achter de problemen. Hij bood veiligheid, won hun vertrouwen en hielp hen zicht te krijgen op hun capaciteiten en keuzes te maken. Ze waren bij hem in goede handen.'

Hoe was uw afscheid?

Hoe heeft u het afscheid van uw werk ervaren? Vertel het in AObPlus en deel uw tips. Mail naar onderwijsblad@aob.nl.

Dossier Kunstveilingen

Tijd voor
verdieping.
In dossier een
onderwerp
waarin je je
lekker kunt
vastbijten.

Eenmaal, andermaal ... Gekocht!

Nooit te oud om te leren!

1 De hoogte van het opgeld is afhankelijk van

- A De categorie kunst
- B De ouderdom
- C Het veilinghuis

2 Het oudste veilinghuis van Nederland is

- A Botterweg Auctions
- B Venduehuis Den Haag
- C De Zwaan

3 Een andere naam voor tribale kunst is

- A Stammenkunst
- B Etnografica
- C African Art

De juiste antwoorden: C, B, B

Kunst of kitsch kopen op een veiling is spannend, leerzaam en ... leuker dan je denkt. Een dik gevulde portemonnee is niet nodig. Een beetje voorbereiding wel.

Tekst Rineke van Houten
Beeld Veilinghuis De Zwaan

Achter de schermen

Sommige veilinghuizen organiseren, tegen betaling, een rondleiding. Veilingmeesters en taxateurs vertellen over de gang van zaken voor, na en tijdens de veiling. Het oudste veilinghuis van Nederland, het Venduehuis in Den Haag (sinds 1812), verzorgt ook rondleidingen voor groepen vanaf vijftien personen (www.venduehuis.com).

Het is vrijdagochtend en in de veilingzaal van Veilinggebouw De Zwaan in hartje Amsterdam zoeken de eerste bezoekers van die dag een stoel en leggen ze de catalogus en hun biednummer op schoot. Aan de tafel op het kleine podium nemen ook de notaris, veilingmeester Babette van den Brink en haar medewerker plaats. Van den Brink controleert of alle lijsten met kavelnummers er zijn en overziet de zaal. Ze heeft vrij zicht op de bezoekers, de tien medewerkers die de telefonische biedingen zullen ontvangen en de medewerker die vanachter zijn laptop de online biedingen zal volgen. De najaarsveiling is al negen dagen aan de gang, maar deze ochtend zijn de verwachtingen extra hooggespannen. Straks komt kavel 2811 onder de hamer, een kapitale, 44,5 cm hoge vaas van Chinees porselein. Een van de medewerkers had de vaas min of meer bij toeval ontdekt in de boedel van een adellijke familie, in een kast achter de kerstverlichting. Dit type vaas kon tien- tot twintigduizend euro doen, wisten ze bij De Zwaan. Maar op een veiling weet je het nooit.

Naast herkomst bepalen zeldzaamheid en kwaliteit de prijs

Naarmate het bedrag stijgt, wordt het stiller in de zaal

De Zwaan ('sinds 1818') houdt drie tot vier keer per jaar een grote kunst- en antiekveiling. Voorafgaand aan elke veiling zijn er, zoals in alle veilinghuizen, kijkdagen. De vijf verdiepingen van het sfeervolle grachtenpand staan elke keer bomvol. Van schilderijen, Aziatisch antiek en zilver tot keramiek, design, meubelen, tapijten en klokken. Alles voorzien van een nummer, dat met foto erbij ook in de catalogus terug is te vinden. Deze keer is er ook tribale kunst of etnografica, afkomstig uit de nalatenschap van Jan Wolkers. Topstuk uit de collectie is een opengewerkte sculptuur, lokaal de 'penis' genoemd. Later blijkt dat het beeld met zesduizend euro ruim drie keer zoveel heeft opgebracht als geschat. 'Vanwege de herkomst', weet veilingmeester Van den Brink. 'In de zaal zaten mensen die ik nog nooit eerder had gezien en waarschijnlijk alleen boden omdat het van Jan Wolkers geweest was. Bovendien was er een foto van Wolkers met het beeld.' Naast de herkomst bepalen de zeldzaamheid en de kwaliteit de prijs. Van den Brink geeft een voorbeeld uit een vorige veiling, een schilderij van een liggend naakt van de redelijk onbekende schilder Willem Wouters. 'Mooie, zachte kleuren, een echte eyecatcher voor boven de bank.' Het doek werd afgeslagen voor 18.000 euro. 'Veel geld', glimlacht ze. 'Maar een plezier om elke dag naar te kijken.' Vroeger werd kunst vooral gekocht op naam van de schilder, nu is de voorstelling ook heel belangrijk. 'Een herfstig bos is minder waard dan een bollenveld.'

Knikken of schudden

De Chinese vaas, het topstuk van deze vrijdagochtend, is puntgaaf. Als een foto ervan op het grote scherm verschijnt, kan het bieden beginnen. Van den Brink scant met een adelaarsblik de zaal, waar bidders hun nummer ophouden, knikken of het hoofd schudden ten teken dat ze niet meer meedoen. De medewerkers aan de telefoons en achter de laptop doen hetzelfde. De prijs gaat stapsgewijs omhoog. Eerst met 500 euro, dan met 1.000 euro per keer. '10.000?,'

Goede raad voor beginners

Is dat niet eng, kunst kopen op een veiling? Welnee, maar het is wel anders dan een winkel binnenstappen. Hier vijf tips om van de koudwatervrees af te komen.

- 1 Bezoek eerst een keer een veiling zonder te bieden. Daar steek je al veel van op. Kijkdagen en veilingen bezoeken kost niks en bieden is niet verplicht.
- 2 Ga altijd naar een kijkdag, ook bij een online veiling. Wat op een plaatje betoverend lijkt, kan tegenvallen. En je kunt het veilingpersoneel vragen naar de verwachte belangstelling en opbrengst.
- 3 Echt of niet echt? Oud of niet oud? De meeste veilinghuizen hebben experts die zo nodig onderzoek doen naar de maker, jaar van productie enzovoorts. Onzekerheden vermelden ze in de catalogus. Heb je iets gekocht en meen je later te ontdekken dat de informatie van het veilinghuis niet klopte? Vaak mag je binnen een bepaalde termijn verhaal halen.
- 4 Spijt van je aankoop of uitgekeken? Bij sommige veilinghuizen mag je je aankoop later weer te koop aanbieden. Winst is natuurlijk niet gegarandeerd.
- 5 Alle veilinghuizen hanteren zogenaamd opgeld voor zowel koper als verkoper. De veilingprijs wordt verhoogd met een percentage. De hoogte van het opgeld hangt af van het veilinghuis en kan oplopen tot 35 procent.

vraagt de veilingmeester. '10.000 online is geboden', '11.000 in de zaal', '12.000 online'. Naarmate het bedrag stijgt, wordt het stiller in de zaal. Als de telefonische en online bidders het voor gezien houden, gaat het tussen twee bidders in de zaal. Bij 25.000 euro slaat de veilingmeester af. Verkocht!

Prikje

Na elf dagen zijn er bij De Zwaan meer dan 3.500 kavels onder de hamer gegaan. Ook spullen die voor een prikje zijn verkocht. Een vaas met Escherprint voor 40 euro, een doos vol glaswerk voor 20 euro. De balie op de begane grond is nooit zonder klanten: gelukkige eigenaren van kunst of kitsch die meteen betalen en, als het niet te groot is, de buit onder de arm mee naar huis nemen. Eind maart is er weer een veiling. ■

Van kunstkneus tot kenner

Hoe onderscheid je kunst van kitsch? Volg het tv-programma Tussen kunst en kitsch en de zo mogelijk nog populairdere BBC-evenknie Antiques Roadshow.

Vrijwel elke werkdag zendt de BBC ook Flog it uit, waarin kunst van particulieren wordt geveild. Liever lezen? Het blad Origine brengt nieuws en achtergrond over kunst, design, vintage en antiek en de mooiste veilingopbrengsten. Het verschijnt samen met De Verzamelkrant, met een overzicht van markten, veilingen en tentoonstellingen. Houd ook de cursusagenda van De Vrije Academie in de gaten. Eind februari en begin maart organiseert deze bijvoorbeeld in Amsterdam, Utrecht en Amersfoort een studiedag over het herkennen van grafische technieken.

Hoe vind je een veiling?

Kunst- en inboedelveilingen zijn er het hele jaar door en overal in het land. Gespecialiseerd of van alles wat, topkunst of betaalbaar antiek, brocante en bric-à-brac.

Websites als veilinghuizen.nl en veilingagenda.nl houden de data van kijkdagen en veilingdagen bij. Tijdens steeds meer veilingen kun je ook online bieden, soms alleen maar online. Een voorbeeld is Botterweg Auctions, gespecialiseerd in design. Overigens is het wettelijk verplicht dat bij een openbare veiling toezicht wordt gehouden door een notaris of gerechtsdeurwaarder. Deze beslist bijvoorbeeld als het bod 'in de hamer valt'. Lees vooral bij online veilingen de voorwaarden na op onafhankelijk toezicht of klachtenregelingen.

Beeld: Houben

Opnamen voor het televisieprogramma 'Tussen kunst en kitsch'.

Help, ik heb een aflossingsvrije hypotheek!

Een aflossingsvrije hypotheek lijkt een uitkomst: je hoeft alleen maar rente te betalen, en die is bovendien aftrekbaar. Maar banken en toezichthouders waarschuwen vooral gepensioneerden voor de risico's van deze hypotheekvorm. Wat kun je doen?

Tekst Frank van Alphen Beeld De Boer & Van Dorst

1 Reserveer spaargeld
De aflossingsvrije hypotheek was de afgelopen decennia een uitkomst voor ruim een miljoen huizenkopers. Maar het begrip aflossingsvrije hypotheek is misleidend. De lening moet immers ooit worden afgelost. De hypotheek loopt doorgaans na dertig jaar af. Als je daarvoor hebt gespaard, kun je je hypotheek na die dertig jaar aflossen. Heb je onvoldoende gespaard, dan is verhuizen naar een goedkopere woning een optie.

2 Onderzoek herfinanciering
Het is soms ook mogelijk een nieuwe hypotheek af te sluiten. Veel mensen denken dat dit gemakkelijk is, vanwege de toegenomen waarde van hun huis. Dat is echter een misvatting. Banken kijken bij het afsluiten van een hypotheek naar je inkomen, niet naar je vermogen. Na je pensioering is je inkomen vaak lager dan daarvoor, waardoor het niet mogelijk is hetzelfde bedrag te lenen als toen je nog werkte. Bovendien zijn de hypotheekregels intussen strenger geworden. Het is raadzaam tijdig uit te zoeken of herfinanciering haalbaar is. Als het goed is, waarschuwt je bank je voor dit probleem. De AFM, de toezichthouder op financiële consumentenzaken, spoort banken aan klanten die risico's lopen, aan hun jasje te trekken.

3 Los je hypotheek af
Wie ziet aankomen dat herfinancieren lastig wordt of sowieso zijn hypotheekschuld wil verminderen, kan meteen beginnen met aflossen. Het aflossen van de hypotheekschuld is tot 10 of 20 procent per jaar boetevrij. Dit kan een slimme optie zijn voor huizenbezitters die spaargeld op de bank hebben staan. Daarop ontvangen ze vrijwel geen rente, terwijl aflos-

sen de rentelasten drukt. Nadeel is minder flexibiliteit: als je plotse-ling geld nodig hebt, kun je er niet meer bij. Omdat je lening na aflossing lager wordt, kan soms je rente omlaag. Dat is het geval als het percentage schuld ten opzichte van de waarde van het huis onder een bepaald percentage komt. Zodra de lening bijvoorbeeld minder dan 60 procent van de woningwaarde is, vervalt de risicotoeslag op de rente.

Slappe was

Je hebt je schaa-pjes op het droge en geniet van je pensioen. Hoe ga je zo goed mogelijk met je geld om?

Wat doet de AOb voor uw pensioen?

De Algemene Onderwijsbond waakt over de pensioenen van de leden die bij het ABP zijn aangesloten. Samen met de andere FNV-overheidsbonden neemt de AOb deel aan het verantwoordingsorgaan ABP. Dit inspraakorgaan adviseert het bestuur gevraagd én ongevraagd over het ABP-beleid. AOb-leden in het ABP-verantwoordingsorgaan:

- Auke van Nie (werkend)
- Annemarie van Luik (werkend)
- Claire van Oostvriesland (gepensioneerd)
- Michiel Sustromk (werkend)
- Arie de Graaf (gepensioneerd, gekozen via ouderenbond ANBO)

Pensioenbeleid

AOb-dagelijks bestuurder **Tamar van Gelder** heeft het pensioenbeleid in portefeuille. Zij is tevens bestuurder van de ACOP, de club van overheidsbonden van de FNV. Daar coördineren de FNV-bonden het landelijk beleid rondom pensioenen en organiseren ze zo nodig acties. Namens de AOb en andere FNV-bonden is José Meijer bestuurder van het ABP.

Beleidsmedewerker **Roef van der Ploeg** neemt deel aan de Pensioenkamer, het overlegorgaan waar overheidswerkgevers en bonden afspraken maken over de ABP-pensioenregeling.

De **AOb-groep postactieven** volgt en beoordeelt het beleid voor postactieven binnen en buiten de AOb. Voorzitter is Hennie de Beer, Harry Philipsen is secretaris. E-mail: harryphilipsen@hotmail.com.

Informatie en advies

De AOb organiseert regelmatig **voorlichtingsbijeenkomsten** voor werkenden die voor hun pensioen staan, onder meer over de mogelijkheden van het keuzepensioen. Zie de agenda in het Onderwijsblad of kijk op www.aobevents.nl.

In **mijnABP** op de ABP-site kunt u uw pensioenmogelijkheden verkennen. Met complexere vragen kunt u terecht bij de klantenservice van het ABP.

AOb-leden kunnen contact opnemen met het **Informatie en Advies Centrum** met vragen rond vaststellingsovereenkomsten bij reorganisaties, de samenloop met andere uitkeringen of andere individuele vragen. Voor een vlotte afwikkeling van uw vraag gebruikt u het vragenformulier op de website www.aob.nl > service voor leden > stel uw vraag. Bellen kan tussen 8.30 en 17.00 uur op 0900-463 62 62.

Leden ontmoeten leden

Speciaal voor postactieven organiseert de AOb in de rayons activiteiten voor de postactieven. Kijk op de achterpagina voor de verschillende data. Het overzicht op www.aobevents.nl is het meest actueel.

Voordeel voor leden

Rechtshulp letselschade

De AOb heeft een contract met Schut-Oosting Letselschade. Leden kunnen daar voor kosteloze rechtshulp terecht als zij bijvoorbeeld slachtoffer zijn geworden van een ongeval. Voor meer informatie: www.schutoosting.nl of bel 0800-4357.

Korting en extraatjes zorgverzekering

Het Zorgcollectief FNV/Menzis biedt interessante kortingen op de basisverzekering en verschillende aanvullende verzekeringen.

- korting van 7% op de naturapolis Basis
- korting van 8% op de restitutiepolis Basis Vrij
- 10% korting op de aanvullende (tand)verzekeringen

Verder hebben de FNV en Menzis vele andere exclusieve afspraken gemaakt, zoals ruime vergoedingen voor fysiotherapie, vergoeding voor leefstijladvies in alle aanvullende FNV-verzekeringen en eenmaal per jaar een gratis health check. Er is een eigen FNV/Menzis Klantenservice.

Op www.fnvmenzis.nl leest u meer over het Zorgcollectief FNV/Menzis. U kunt ook de FNV/Menzis Klantenservice bellen op 088-222 44 44.

De AOb-groep postactieven beoordeelt het beleid voor postactieven binnen en buiten de AOb.

In MijnABP op de ABP-site kunt u uw pensioenmogelijkheden verkennen.

Ledenadministratie AOb

Lid worden Postactieve leden betalen per maand € 10. Wanneer het inkomen onder het minimumloon ligt, geldt er een reductietarief van € 6,25. Heeft u pensioen en werkt u door? Dan valt u onder het lidmaatschap 'werkend in onderwijs'. Zie www.aob.nl voor de tarieven.

Verhuizing Adreswijzigingen en meer kunt u doorgeven via het mutatieformulier op de AOb-site, aob.nl > service voor leden > mutatieformulier.

Opzeggen Het beëindigen van het AOb-lidmaatschap kan uitsluitend schriftelijk. Adres: AOb, Postbus 2875, 3500 GW Utrecht. Vermeld s.v.p. uw lidmaatschapsnummer.

De ontmoeting

Herkenning

Elly: 'Tijdens de lezingen herkende ik Maik al, maar ik wist niet waarvan. Hij bleek lang geleden docent van mijn zoon Niek te zijn geweest.'

Maik: 'Het is ruim twintig jaar geleden, maar ik weet het nog. Ik was Nieks leraar wiskunde in 4 VWO op de Thorbecke Scholengemeenschap in Utrecht Overvecht.'

Elly van der Wal en Maik de Feyter ontmoetten elkaar tijdens een postactievenbijeenkomst op 23 november in de Botanische Tuinen in Utrecht.

Meer ontmoetingen

Meerdere avonden Jubilarissenbijeenkomsten

Deze winter worden er door het hele land bijeenkomsten gehouden waar jubileumspelden worden uitgereikt aan leden die 25, 40, 50 of 60 jaar lid zijn van de AOb. Tijdens deze feestelijke bijeenkomsten worden de jubilarissen en hun partner of introducté getrakteerd op een hapje en een drankje. Een greep uit de agenda:

Dinsdag 20 februari

Restaurant Gember
Stadhouderslaan 43
2517 HV Den Haag
Aanvang 18.45 uur

Woensdag 21 februari

Van der Valk Hotel Breukelen
Stationsweg 91
3621 LK Breukelen
Aanvang 16.00 uur

Maandag 12 maart 2018

De Duurzaamheidsfabriek
Leerparkpromenade 50
3312 KW Dordrecht
Aanvang 17.00 uur

Voor alle
ontmoetingen en
aanmeldingen:
www.aobevents.nl